

MIN FRAMTID

Bilder: Charlotta Bjälkebring Carlsson

Allt det som deltagarna lyfter fram skrivs ner på blädderblock som sedan blir underlag för prioriteringslistor och handlingsplaner.

Demokratidagen Håbo Kommun – Aronsborg 26 oktober 2011

Bakgrund

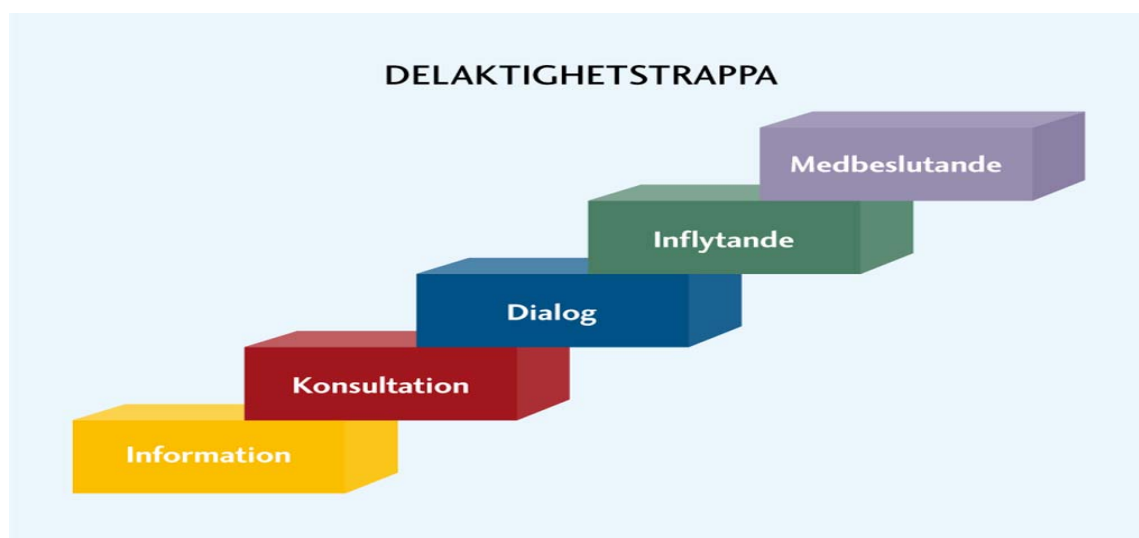
Håbo kommun har beslutat att ge barn och ungdomar en kanal för dialog och inflytande. Demokratiarbetet i Håbo utvecklas successivt. En viktig del i utvecklingsarbetet är hur elevernas handlingsplaner överförs till kommunens budget- och beslutsprocess samt hur dialogen kring förslagen hålls levande mellan politiker, tjänstemän och ungdomar.

Demokratidagen vänder sig till elever från grundskolans årskurs 7 till årskurs 3 i gymnasiet, politiker inbjuds för att lyssna och ta del av de synpunkter ungdomarna har.

Demokratidagarna ger politiker och tjänstemän kunskap om vad ungdomar tycker, samtidigt som Håbos skolor kan utveckla sin demokratiundervisning. Syftet med demokratidagarna är att sammanföra de kunskaper ungdomarna har med de faktakunskaper som tjänstemän tar fram inför ett beslut. Avsikten är att komplettera det representativa systemet genom att ge de förtroendevalda ett bredare underlag för beslut. I detta arbete är det viktigt att politiker avsätter resurser i förhållande till vad som är tänkt att uppnås. De förslag ungdomarna arbetar fram uppnår delaktighetstrappans nivå inflytande, se nedan bild delaktighetstrappa.

Skolorna i Håbo har en viktig roll i förberedelserna för demokratidagen. Tid för diskussion i klasserna kring tema och frågeställningar behöver avsättas. Kunskap om demokratis verktyg och uppbyggnad, ger ungdomar bättre möjlighet att göra sina röster hörda. Ju mer tid eleverna ges att diskutera i förväg, desto bättre blir deltagarna på att föra fram de olika synpunkter som finns.

Det slutliga ansvaret för beslutsfattande ligger hos de förtroendevalda i kommunens nämnder och styrelser.

bild: SKL Medborgardialog som del i styrprocessen

Deltagare

Det var sammantaget 83 stycken deltagare på årets Demokratidag som samlades på Aronsborg, 45 stycken av dem var ungdomar från gymnasie-, grund- och särskola. Eleverna var uppdelade i 7 grupper, i grupp 1-4 medverkade grundskoleelever och i grupp 5-7 gymnasieelever.

Joachim, Fredrik och Agneta vid registreringen.

Styrgrupp:

Agneta Hägglund, kommunalråd (S)

Joachim Westerlund, ungdomspolitiker (M)

Fredrik Anderstedt, ungdomspolitiker (S)

Daniel Cramnell, ungdomssamordnare

Charlotta Bjälkebring Carlsson, koordinatör

[Läs mer: www.habo.se/ungdomsdemokrati](http://www.habo.se/ungdomsdemokrati)

Dagen började med registrering, frukost och hälsningsanförande av kommunalråd Agneta Hägglund (S). Därefter gick deltagarna till sina grupper för att arbeta med *kritik-*, *vision-* och *handlingsfas* i syfte att processa fram gemensamma handlingsplaner.

Metoden – Framtidsverkstad

Framtidsverkstad är en demokratisk och pedagogisk metod för att belysa, synliggöra och fokusera på gemensamma problem, formulera visioner och utveckla idéer hos en grupp människor. Metoden är utvecklad av framtidsforskare Robert Jungk i Tyskland på 1960-talet. Den har sedan dess använts av samhällsarbetare som ett led i att finna alternativa metoder för utveckling av föreställningar om framtiden baserade på den enskilde människans aktiva medverkan. Under Demokratidagarna använder vi oss av en förenklad variant av modellen som indelas i *kritik-*, *vision-* och *handlingsfas*.

Kritikfas

Inledningsvis börjar grupperna med en kritikfas där alla kommer med förslag på det som man anser vara dåligt, det som saknas eller det man är missnöjd med. Alla synpunkter skrivs ner på blädderblock. Sedan prioriteras deltagarnas *värstalista* fram. Det görs genom att varje deltagare med hjälp av klisterlappar ”pluppar” röstar på de värsta förslagen. Detta år hade ungdomar gröna ”pluppar” och observatörer gula.

Visionsfas

Efter kritikfasen kommer sedan visionsfasen. Istället för att kritisera får nu deltagarna presentera sina drömmar och önskemål om hur det ska se ut i framtiden för ungdomar i Håbo.

Alla förslag skrivs ner på ett blädderblock som bildar en bästalista. Förslagen prioriteras med hjälp av klisterlapparna.

Handlingsfasen

Efter värsta- och bästalista kommer handlingsplansfasen. Gruppen går igenom hur värstalistan ser ut och jämför med bästalistan. Finns det gemensamma nämnare? Någon röd tråd? Likheter? Deltagarna funderar över hur listorna ser ut och vad som beskrivs. De förslag/idéer som fått flest klisterlappar går gruppen vidare med genom att utarbeta en eller flera handlingsplaner.

De frågeställningarna som leder fram till handlingsplanen är:

- VAD ska göras
- HUR ska det gå till
- VEM ska göra det
- NÄR ska det göras

Målsättningen med framtidsverkstad är att skapa en idébank utifrån temat och därmed stärka ungdomars delaktighet och inflytande i processen kring ett förbättringsområde i kommunen.

Nästa års tema

Ungdomarnas val till 2012 års tema blev *Mitt Håbo*.

Övriga förslag: min hälsa, min skola, min kommun, min fritid, min trafik, min miljö, maten i skolan, min trivsel, nästa generation, marknadsför Håbo, min omgivning, zoo, min stad/ort, min nutid, min utveckling, Bålsta centrum, kommunikation på alla sätt, miljöfrågor, Håbos utbud på alla sätt, relationer, trygg och säkert Håbo, mitt liv i Håbo, för ett bättre Håbo, mitt liv som ung i Håbo, bostäder i Håbo och att arbeta i Håbo

Dokumentation - 2011 års Demokratidag

VÄRSTALISTOR – KRITIKFAS

GRUPP NR: 1

	Vad är det värsta?	Ungdom	Observatör	Summa
1	Att det inte finns en större idrottshall	13		13
2	För litet centrum och för få affärer	9		9
3	SMS-biljetterna är för dyra	4		4
4	Det finns ingen park i Håbo	4		4
5	Det är trångt vid skateparken	3		3

GRUPP NR: 2

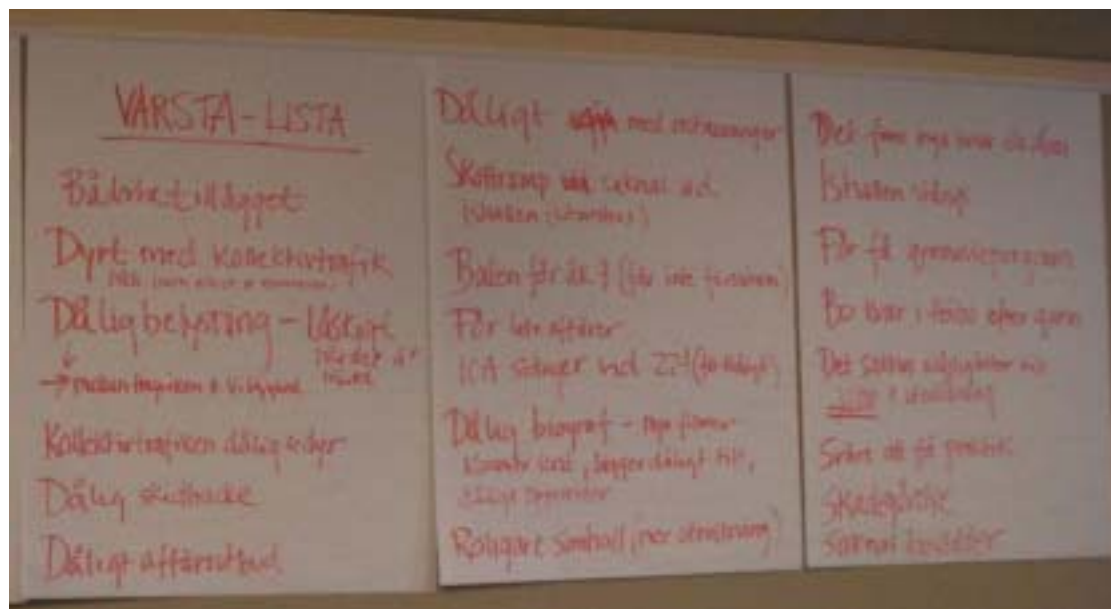
	Vad är det värsta?	Ungdom	Observatör	Summa
1	Misstroende vid samtal till 112	6		6
2	Att pendeltågen slutar gå till Bålsta	5	1	6
3	Att Skipark inte byggs	5		5
4	Att Bålstatillägget blir dyrare	4		4
5	Försäljning av droger ökar	3	1	4
6	Att säkerheten i skolor blir sämre	3	1	4
7	Skövling av skog	3		3

GRUPP NR: 3

	Vad är det värsta?	Ungdom	Observatör	Summa
1	Bålstatillägget	9		9
2	Finns inga möjligheter till jobb och utbildning	5	4	9
3	Balen får inte försvinna	4		4
4	Saknas hus	4		4
5	Saknas affärer	5	1	6
6	För få gymnasieprogram	3		3

GRUPP NR: 4

	Vad är det värsta?	Ungdom	Observatör	Summa
1	Bålstatillägget	6		6
2	För lite feedback från lärare om hur man ligger till och hur man ska nå kunskapsmålen	4		4
3	För få affärer i centrum	4		4

Så här kan det se ut när gruppens "dokumentatör" skrivit ner gruppmedlemmarnas alla förslag kring det värsta.

GRUPP NR: 5

	Vad är det värsta?	Ungdom	Observatör	Summa
1	Att det inte finns några jobb när man går ut skolan	5		5
2	Att dagens satsningar på ungdomar försvinner (ex. Polarna, skatepark osv.)	4	3	7
3	Bålstatillägget finns kvar	4	1	5
4	För få lärare leder till för stora klasser	3	1	4
5	Otryggt att gå ut på kvällarna	1	3	4

GRUPP NR: 6

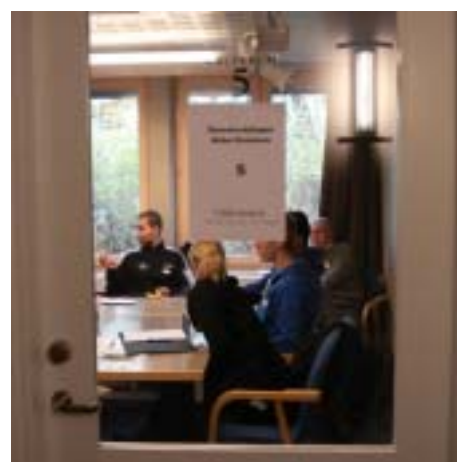
	Vad är det värsta?	Ungdom	Observatör	Summa
1	Dålig skolmiljö, otydlighet, frånvaro hos lärare, dålig information, dåligt förberedda lektioner	8	2	10

2	Dyrt pendeltåg	4	1	5
3	Vårdcentralen köer, dåligt bemötande och bristande kvalitet	3	1	4
4	Ungdomsbostäder	2	1	3
5	Ungdomscafé/ungdomsgård	3		3

GRUPP NR: 7

	Vad är det värsta?	Ungdom	Observatör	Summa
1	Svårt för ungdomar att få jobb och praktik	3	2	5
2	De under 18 år får inte träna på fitness 24h	3	1	4
3	För höga pendlarpriser	3		3
4	Finns inte tillräckligt med ungdomsbostäder	1	3	4

I bilaga nummer 1 finner du de förslag som fått färre än tre ”värstapluppar”

Det är roligt när alla får prata.

BÄSTALISTOR - VISIONSFAS

GRUPP NR: 1

	Vad är det bästa? Hur skulle ni vilja ha det?	Ungdom	Observatör	Summa
1	Bygg en stor inomhusanläggning	9		9
2	Större skatepark	6		6
3	Internetcafé	5		5
4	Bygg ut centrum med fler affärer	5		5
5	Billigare SL biljetter, bort med Bålstatillägget	5		5
6	Fler sommarjobb i kommunen	5		5
7	Bygg ut simhallen	4		4

GRUPP NR: 2

	Vad är det bästa? Hur skulle ni vilja ha det?	Ungdom	Observatör	Summa
1	Ett riktigt centrum	8		8
2	Dirtbike/Crossbana/BMX	8		8
3	Bussarna ska gå oftare	6	2	8
4	Ploga slinga på isen för isaktiviteter ex. folkrace	3	1	4
5	Bålstatillägget slopas	1	2	3
6	Gratis skolbuss	1	2	3

GRUPP NR: 3

	Vad är det bästa? Hur skulle ni vilja ha det?	Ungdom	Observatör	Summa
1	Ta bort Bålstatillägget (då bor vi kvar)	8	2	10
2	Ta hit fler klädkedjor	8	2	10
3	Fler aktiviteter (paintball, laserdome, bio i centrum, gocart och konserter	5	3	8
4	Balen ska finnas kvar	1	4	5
5	Mer äventyr i simhallen	2	1	3

GRUPP NR: 4

	Vad är det bästa? Hur skulle ni vilja ha det?	Ungdom	Observatör	Summa
1	Ta bort Bålstatillägget alt. inför alternativ för kortare resor, ex. buss Bålsta- Upplandsbro	8		8
2	Bättre feedback från lärare	4		4
3	Skipark, ungdomsrabatt och skidgymnasium	4		4
4	Marknadsfö Håbo och dess attraktioner bättre	3		3
5	Estetiskt tillval till gymnasieprogrammet	2	1	3
6	Bioborgen – bygg ny bio i centrum	1	2	3

GRUPP NR: 5

	Vad är det bästa? Hur skulle ni vilja ha det?	Ungdom	Observatör	Summa
1	Att det finns jobb till alla	7		7
2	Att känna sig trygg ute	4	1	5
3	Fler körskolor	4		4
4	Att det fortsätter satsas på ungdomen	1	3	4
5	Att det finns fler lärare så klasserna blir mindre	2	1	3

GRUPP NR: 6

	Vad är det bästa? Hur skulle ni vilja ha det?	Ungdom	Observatör	Summa
1	Bättre information i gymnasiet, lika för alla, snyggare och tydligare hemsida, facebook, läsplattform, värna elevdemokratin	7	1	8
2	Mer poliser i Bålsta och öppettider på polisstationen	5	3	8
3	Arbete, praktikplatser och information om dem	6	1	7
4	Ungdomsgård café, ungdomsdrivet, lan, spel, soffor, olika öppettider beroende på ålder	5		5

GRUPP NR: 7

	Vad är det bästa? Hur skulle ni vilja ha det?	Ungdom	Observatör	Summa
1	Ungdomar borde få gymkort på gymmet i centrum	4		4
2	Generellt sänkta pendelpriser	3	1	4
3	Ha bestämda tider då lärare hjälper elev med svårigheter	3	1	4
4	Att öka skolans attraktivitet genom att öka	3	1	4

	moralen och mixen bland lärarna samt att öka utbudet av utbildningar			
5	Fler billiga bostäder	3	1	4

I bilaga nummer 2 finner du de förslag som fått färre än tre ”Bästapluppar”

Det är inte alltid så lätt att ”pluppa”.

HANDLINGSPANER - HANDLINGSFAS

GRUPP NR: 1

	VAD - vill vi utveckla / göra?
1	Stor inomhushall till handboll, fotboll, innebandy, basket etc. Bra läktare ska finnas, konstgräs, café och restaurang. Ex. finns i Sigtuna, Enköping och Falun
	VARFÖR - ska det göras?
1	Behövs större hall så att fler kan idrotta. Bålsta kan utvecklas med fler talanger. Utbildningsmöjligheter för tränare. Vandalism m.m. minskar då ungdomar får något att göra. De hallar som finns är på skolor och är för små. Större hall ger möjlighet till sportevenemang
	VEM / VILKA - behövs och kan göra det, planera, följa upp, gå vidare?
1	Kommunen + sponsorer, företag kan bygga. Föreningar kan också vara med
	NÄR - ska det göras?
1	Så snart som möjligt!
	HUR - kan det göras?
1	Kommunen bör utreda möjligheten
	VAR - ska detta ske?
1	Nära konstgräsplanen vid Gröna Dalen

GRUPP NR:2

	VAD - vill vi utveckla / göra?
1	Bålstatillägget tas bort

2	Dirtbike/Crossbana/BMX
	VARFÖR - ska det göras?
1	Större valfrihet och valmöjligheter vid gymnasieval. Fler som kan åka till och från Stockholm – Bålsta. Fler som flyttar till Håbo fler åker kollektivt ger mindre miljöpåverkan
2	Finns ingen i närheten och skateparken är inte tillräckligt stor för att användas till fler sporter än skate. Dirtbike/Cross och BMX bana ger en bra sysselsättning för ungdomar i Håbo
	VEM / VILKA - behövs och kan göra det, planera, följa upp, gå vidare?
1	Kommunen i samverkan med Uppsala Länstrafik (UL) och ungdomsrådet
2	Cykelklubben, Leader och sponsorer/företag i samverkan med kommunen i Håbo och Upplands Bro
	NÄR - ska det göras?
1	2012
2	2012
	HUR - kan det göras?
1	Kommunen tar kontakt med UL och SL för att lösa frågan
2	Samma arbetssätt som skateparken/ta lärdom av det arbetssättet
	VAR - ska detta ske?
1	Dialog Uppsala- och Stockholms län
2	Grusgropen eller Gröna Dalen

GRUPP NR: 3

	VAD - vill vi utveckla / göra?
1	Bättre/större utbud av aktiviteter: Paintball - Laserdome - Konserter (bra band) - Gokart - Bra biograf - Äventyr i simhallen – Crossbana - Skottramp (ishallen) - Bättre skidbacke
2	Ta hit fler affärer, utöka utbudet
3	Ta bort Bålstatillägget (då bor vi kvar)
	VARFÖR - ska det göras?
1	Roligare för framtiden både för oss och nästa generation. Har vi kul så dricker vi inte (inget knark och skadegörelse)
2	Få fler personer till Bålsta. Slippa åka från Bålsta och handla. Det blir miljövänligare, sparar tid, mer lättillgängligt och skapar arbetstillfällen och sommarjobb
3	Dyrt, onödigt, tåget ska ju ändå till Bålsta. Lättare att resa om det blir billigare för resenären. Det blir lättare att träffa varandra och förflytta sig till sina aktiviteter
	VEM / VILKA - behövs och kan göra det, planera, följa upp, gå vidare?
1	Företagare, intressenter, föreningar, kommun och ungdomsråd
2	Håbo kommun, invånare, ungdomsråd, företagarna och centrumföreningen
3	Håbo kommun, SL, UL, ungdomsråd

	NÄR - ska det göras?
1	Så snart som möjligt
2	Vi vill se resultat om ett halvår
3	Vi vill se resultat inom ett halvår
	HUR - kan det göras?
	Möte med intressenter, marknadsföring, Kultur och fritid kallar till föreningsmöte
	Bygg ut centrum. Håll ett möte mellan intressenter
	Möte mellan kommun, SL, UL och ungdomsråd
	VAR - ska detta ske?
1	Hela Håbo kommun
2	Centrumområdet
3	Mellan Bro och Bålsta

GRUPP NR: 4

	VAD - vill vi utveckla / göra?
1	Marknadsföra Håbo, mer och bättre för turismen
2	Bättre feedback från lärare, fler individuella samtal med lärare för att veta hur man kan utvecklas inom ämnet
3	Ta bort eller kringgå Bålstatillägget
	VARFÖR - ska det göras?
1	Fler jobb, fler flyttar hit, fler betalar skatt, fler butiker, mer turism, för att nå ut bättre med vad som finns i Håbo
2	För att höja betygen i Bålsta = fler möjligheter i framtiden
3	Öka rörligheten genom billigare kollektivtrafik, det ger också bättre miljö. Tillägget drabbar de som inte har så mycket pengar, ex. ungdomar
	VEM / VILKA - behövs och kan göra det, planera, följa upp, gå vidare?
1	Håbohus AB, Håbo marknadsbolag, kommunpolitiker, ungdomsråd och reklambyrå
2	Lärarna, skolledare, Kerstin Cabrales – Ahlin och ungdomsrådet
3	Kommundirektören och Agneta Hägglund måste prata med de högst uppsatta i Landstinget. Engagera ungdomsrådet i frågan
	NÄR - ska det göras?
1	Alltid
2	Efter årsskiftet
3	Inom ett år
	HUR - kan det göras?
1	Byta namn till Bålsta kommun – marknadsföring vid Ekolskrog (E 18), SKI park drar hit fler turister, genom idrottstävlingar m.m
2	Individuella samtal under lektionstid (ca. 5 minuter per elev)
3	Att ingå i Stockholms län (dit vi redan blivit inbjudna) – buss till gränsen, sedan pendel därifrån – en buss från Bålsta till Bro
	VAR - ska detta ske?

1	Arlanda, pendeltågsstationen, T-centralen, E 18 och turistbyrå
2	På skolan
3	Läns- och kommunnivå (om länsbyte statlig nivå)

GRUPP NR: 5

	VAD - vill vi utveckla / göra?
1	Att det fortsätts satsas på ungdomar
2	Lättare få körtider på bilskola
3	Att det finns jobb till alla
	VARFÖR - ska det göras?
1	Få ungdomar att stanna i Bålsta/Håbo genom att öka trivseln för ungdomar
2	Svårt att få tider, många vill ta körkort. Många jobb kräver att man har körkort
3	Slippa arbetslöshet - kommunen växer - kunna försörja sig
	VEM / VILKA - behövs och kan göra det, planera, följa upp, gå vidare?
1	Kommunen och föreningar
2	Ansvarig för körskolan
3	Kommunen och företag
	NÄR - ska det göras?
1.	Hela tiden
2.	Snarast
3.	Hela tiden
	HUR - kan det göras?
1	Satsa på idrott, demokratidag, ungdomsråd, lärare och studiemiljö
2	Prata med körskolan för att få dem att utöka verksamheten
3	Locka hit företag. Satsa på möjligheter att bli egen företagare
	VAR - ska detta ske?
1	I Håbo
2	I Bålsta
3	I Håbo

Sida upp och sida ner med jätte bra förslag.

GRUPP NR: 6

	VAD - vill vi utveckla / göra?
1	Bättre information om arbetstillfällen och praktikplatser, webbsida, SACO mäsas, besöka universitetet
2	Snyggare tydligare och bättre hemsida med kalendarium och aktuell information, inloggningstjänster, elevblogg/lärarylogg. Bättre förberedd inför gymnasiet, ex. fysik, kemi, biologi, matte och svenska. Allmän struktur behöver förbättras. Det finns engagemang bland lärare
	VARFÖR - ska det göras?
1	Underlätta för ungdomar att få jobb och möjligheter inför framtiden
2	Eleverna lyckas sämre, man tappar elever
	VEM / VILKA - behövs och kan göra det, planera, följa upp, gå vidare?
1	Per Andersson, skolledning, arbetsförmedling, Håkan Bertilsson med flera ansvariga
2	Skolledning för gymnasiet, utbyte med grundskolerektorerna, lärare, elevkår och gemensam skolkonferens
	NÄR - ska det göras?
1	Så snart som möjligt senast januari 2012
2	Så snart som möjligt
	HUR - kan det göras?
1	Webbsida – besök i skolorna – återkoppla – kontaktpersoner
2	Intressanta lektioner (ha roligt), konferenser, aktiviteter utanför lektionstid (relationsbyggande) samt införa ett programråd
	VAR - ska detta ske?
1	I första hand i skolan
2	I en bra lokal på skolan

GRUPP NR: 7

	VAD - vill vi utveckla / göra?
1	Sänka priserna för kollektivtrafik
2	Fler och billiga ungdomsbostäder/hyresrätter
3	Vi vill få ett ungdomsgymkort under bemannade tider på gymmet i centrum – fitness 24h
4	Mer engagerade och motiverade lärare – fler motiverade elever som sprider positivt rykte om skolan. Det ger möjlighet att utöka programutbudet på BCJF-Fridegårdsgymnasiet
	VARFÖR - ska det göras?
1	För miljön, kostnader – Få råd att göra saker - Trafiksäkerheten – Trivseln
2	För att ungdomarna ska stanna på hemmaplan
3	För att hålla sig i form och aktiv men även hälsoskäl
4	Underlätta för elever att utvecklas samt för att öka attraktiviteten för Håbo, gymnasieskolan

	VEM / VILKA - behövs och kan göra det, planera, följa upp, gå vidare?
1	Politiker i kommun och landsting
2	Politiker och Håbohus AB
3	Ungdomarna på eget initiativ eller i grupp – Ungdomspolitiker – Tjänstemänn på Bildningsförvaltningen – Håbo Marknads AB
4	Håbos kommunpolitiker i bildningsnämnden – Bildningsförvaltningens förvaltningschef
	NÄR - ska det göras?
1	Inom ett år
2	Snarast, planeringen ska vara klar 2012
3	Snarast möjligt
4	Till nästa läsår 2012/2013
	HUR - kan det göras?
1	Genom att förhandla mellan Upplands- och Stockholms länstrafik – UL och SL
2	Genom att Håbo kommun ger i uppdrag till Håbohus AB att planera och bygga
3	Genom att Håbo kommun tar kontakt med Fitness 24 h för att komma överens i frågan
4	Förvaltningschefen utreder saken genom kontakt med lärarna, eleverna och föräldrarna. Efter utredningen görs en åtgärdsplan
	VAR - ska detta ske?
1	Till och från Håbo kommun och inom Håbo kommun.
2	Centralt i Bålsta på gångavstånd till tåg och buss.
3	Bålsta Centrum – Fitness 24h.
4	BCJF – gymnasieskolan.

Bild: Kevin Welch

Kunskap brukar avbildas som ett äpple. På demokratidagarna får vi uppleva en hel fruktsallad av olika kunskap idéer och perspektiv

UTVÄRDERING

Vid demokratidagens slut samlades gruppledarna för en kort runda om hur dagen varit och vilka utvecklingsområden man såg för framtiden.

Det sagda behandlas av styrgrupp för ungdomsdemokrati i syfte att göra demokratidagarna ännu bättre.

Positiva röster:

- Ungdomarna är så insiktsfulla, jättebra dag.
- Vi var fyra elever i vår grupp det fungerade jättebra, gruppstorleken viktig.
- Allt var bra, metoden och processen bra.
- 6-8 i varje grupp är optimalt.
- Jättebra!
- Bra med gruppövningar att få röra på sig mellan varven.
- 8:orna är så insiktsfulla!
- Jättemånga goda idéer kom fram.
- Bra med öppenhet utan begränsningar i vilka förslag man får lägga.
- Bra med breda teman, det ger olika infallsvinklar för många hjärtefrågor.
- Tiderna i schemaplaneringen fungerade perfekt!
- Det är uppskattat av observatörer att få komma och gå för att få en blick över vad som sägs i grupperna.

Utvecklingsområden:

- Gruppen var stor gärna mindre grupper.
- Vi blev lite trötta framåt lunch.
- Pausövningarna blev lidande på grund av för dålig plats i grupprummen.
- Superhäftig upplevelse, men i början var inte gruppen så diskussions sugna.
- Viktigt att de i särskolan har förarbetat temat.
- Politikerna tog för mycket plats.
- Blev lite miss när gruppledarna fick gå in och dra i diskussionen när eleverna inte tänkt igenom före.
- Utveckla utvärderingen med en skriftlig sådan, även för eleverna.
- Att lista de med 3 ”pluppar” eller fler blir problem om man är en liten grupp.
- 14-15 stycken i en grupp går inte, det är inte bra vare sig för luft eller dynamik.
- Viktigt att skolorna inte bara förbereder frågan *demokrati* utan också förbereder själva *temat*.
- Jämt antal ”pluppar” oavsett hur många man är i gruppen. Dessa fördelas på antalet deltagare.
- Gruppstorleken var inget problem. Det var rummen som var för små.
- Det är för breda teman på demokratidagen. Det blir mest prat och inget konkret utav dagen.
- Utveckla utvärdering för ungdomar och gruppledare.
- Allt bör dokumenteras och alla idéer spridas.
- Spridning och kommunikation behövs kring ungdomarnas idéer.
- Observatörer ska gå in i grupperna ”med öron ej mun”, vi blev störda.
- Det är viktigt att observatörerna kommer och går tyst för att inte störa.
- Använd observatörerna som ”reflektor”.
- Det borde finnas en regel för observatörer att inte gå in och ut mellan momenten, utan stanna till momentet är slut.
- Jobba fram regler för observatörer.
- Det var för mycket tid i början.

Reflekterande och av den goda maten mätta observatörer.

Bilaga 1

Förslag som fått färre än tre ”västapluppar”

- Dåliga öppettider och dåligt utbud på biografen
- Att körskolan läggs ner
- Man lägger ner gymnasieprogram
- Att man inte kan värma upp fotbollsplan under vintern/spela fotboll ute vintertid
- För lite hemspråk ex. Swahili
- För få gymnasieskolor
- Skolans fisk är inte bra
- För få lägenheter
- Dåliga lärare
- Svårt få busskort av skolan
- Det finns inget övergångsställe vid Skörbyskolan
- Kontantlöst på bussen
- Kamratstödjare
- Inget Idrottsgymnasium
- Dålig belysning i Hagviken
- För litet centrum
- När 112 inte svarar
- För lite information om vilka ungdomsaktiviteter som finns
- För få jobb / osäkert om jobb
- Dåligt med nya betygssystemet
- Att man inte får betyg tidigare ex. i sjuan
- Ingen gångväg eller övergångsställe vid Skörbyleden
- Bättre skolmat
- Mer affärer i centrum
- Bussarna går för sent på morgonen
- Städningen fungerar inte på enheterna
- Bygg ut centrum
- Inga lägenheter
- Många ensamma elever, behöver kompis, kamratstödjare
- Kräggabussen går för sälland och håller inte tiden
- Bussarna håller inte tiden på vintern
- Tråkiga skolgårdar
- Nya betygssystemet fungerar dåligt
- Dåligt bioutbud / ny bio
- Mer aktiviteter till Verkstan
- Att komvux lägger ner
- Mera brottslighet
- Att Mälaren försvinner / föreningarna blir värre
- Att det kommer tillbaka en pedofil
- Att stängslen försvinner runt skolor och förskolor
- Ambulanserna blir sämre
- Dör
- Stanna i Bålsta
- Hamna på McDonalds
- Inte klara universitet
- Nedläggning av gymnasiet
- Att läkarna blir dåliga
- Försämring av mat
- Att Håbo inte utvecklas
- Gymet på BCJF är trasigt
- Finns inga bra skidaffärer
- Bussar går för sälland på helgerna
- Det går ingen buss kl.11 från Skokloster till Bålsta
- Bussarna passar inte tiden

- Ungdomarna får inte / har inte rabatter
- Stationen är inte fräsch
- För korta öppettider i vänthallen
- Dåliga öppettider och utbud på biografen
- Många program läggs ner på gymnasiet, gymnasiet är inte populärt
- För få unga lärare
- Caféet är för litet för eleverna
- Det finns inget som uppmanar eleverna att gå ut på rasterna
- Äldreboendet är mycket dåligt
- Att så många "yngre" är på Verkstan
- Att körskolan läggs ner
- Ingen kontantbetalning på bussarna
- Att det inte finns bostäder till alla
- Att invånare som lyfter bidrag inte får boende eller har svårt att få boende
- Paintball
- Det saknas bra lokaler för / band
- Skolor stängs
- Bussarna från Skolkoster är nästan alltid sena så man kommer försent till skolan
- Förlorar social säkerhet t.ex. sjukvård, soc., o.s.v.
- Nedläggning av fritidsanläggningar, aktiviteter och organisationer
- Dyrt med kollektivtrafik, både inom och ut ur kommunen
- Dålig belysning, mellan Hagviken och Vibygård – läskigt när det är mörkt
- Kollektivtrafiken dålig och dyr
- Dålig biograf – nya filmer. Info kommer sent, ligger dåligt till, dåliga öppettider
- Dålig skidbacke
- Dåligt med restauranger
- Skottramp saknas vid ishallen (utomhus)
- För lite affärer, ICA stänger vid 22 det är för tidigt
- Det finns inga bussar till Åsen
- Ishallen stängs
- Bo kvar i Håbo efter gymnasiet
- Svårt att få praktik
- Skadegörelse
- Det saknas bostäder

Bild: Kevin Welch

Bilaga 2

Förslag som fått färre än tre ”bästapluppar”

- Större hotell
- Bättre belysning på gång och cykelvägar
- Idrottsgymnasielinje
- Behåll Bioborgen men bygg ny bio i centrum
- Fler kvälls / nattbussar
- Pendeln är alltid i tid
- Sätt Håbo på ”kartan”
- Sen kvällstur till Krägga och förbättra kommunikationerna mellan Krägga och Skokloster
- Pendeltåget går hit, vi har en station
- Zoo, djurpark i Bålsta
- Möjlighet att ta moppekort
- Bussar gå oftare / fler turer
- Café vid vattnet vid Kalmarsand
- Megaramp
- Caféet i BCJF ska var öppen när Verkstan är öppen
- Större hopptorn vid Ekillabadet
- Bygg ut simhallen, hopptorn o.s.v
- Bygg gångväg och övergångsställe vid Galoppvägen / Skörbyleden
- Snygga till stationsområdet
- Bättre minigolfbana
- Bättre lärare och bättre information till vikarier
- Idrottsgymnasium
- Skapa skidgymsnasium
- Bättre café i Futurum
- Park
- Källsortering / av matrester
- Förbättra belysning och trafikljus vid övergångsstället i centrumområdet
- Starta MacDonalds vid Shell
- Utveckling av Skokloster
- Bättre simhall / Äventyrsbad
- Fler gymnasier / flera linjer
- Gratis skolbuss
- Förbättrat utbud i centrum och fler affärer, taco bar m.m
- Förbättra teknikbacken
- Innemiljön i skolorna
- Sjukhus i Håbo
- Bättre bio (gärna SF) i centrum
- Utveckling av gamla Bålsta
- Uthyrning av trampbåtar
- Bättre bad och service / plogning av is på vintern
- Förbättrad belysning ökad säkerhet ex. Hagviken, Torresta, Krägga och Skokloster
- Tillgång till datorer från årskurs 6 och uppåt
- Lärarna borde ta större ansvar för att ungdomarna får praktikplats och att företagarna tillfrågas i synnerhet småföretagarna
- Utveckla Verkstan så att den anpassas även för äldre ungdomar
- Att städning sker i hela lokalen, alla ytor
- Göra isbana av grusplanen vid Gröna Dalen
- En till idrottshall, flera halltider
- Sätt Håbo på kartan
- Pendeln är alltid i tid
- Fler avgångar till skokloster
- Skottramp vid ishallen
- Nattöppet matställe/ kiosk i centrum
- Håll ishallen öppen
- Ny lift i skidbacken och fixa stugan
- Bevakning på stationen (för att minska skadegörelse)
- Bättre ungdomsgårdar med filmkvällar (maraton) och bättre marknadsföring
- Bygg hus och bostäder
- Studentlägenheter
- Internetcafé
- Samma taxa på kollektivtrafiken oavsett var man bor
- Fler gymnasieprogram (bygg, andra praktiska yrkesutbildningar, estet)